

उदारेति ॥ उदारस्य यद्वृत्तं चरितं उदारं वा यच्चरितं तद्रूपार्थबोधकैः पदैः मनोरमैः श्रुतिकटुत्वादिदोषरहितैः ॥ अस्य यशस्विनोरामस्य दाशरथेरामस्य नारदोपदिष्टस्य श्लोकशतैरिति शतशब्दो नंतवाची ॥ ४२ ॥ एवं काव्यनिर्माणमुक्त्वा तत्र श्रोतृनभिमुखीकरोति ॥ तदिति ॥ समासस्तत्पुरुषादिः संधिरेकादशादिजः ॥ योगः प्रकृतिप्रत्यययोः एते उपगता यथा व्याकरणालंकारशास्त्रमर्यादं यस्मिन्काव्ये तादृशं काव्यं ॥ रघुवरचरितं तद्वर्णनरूपं ॥ समः पतत्पकर्षादिदोषरहितो मधुरः करुणारसयुक्तत्वेन माधुर्यगुणप्रधानः ॥ उपनंतः प्रसन्नतयोपलभ्यमानो योऽर्थस्तद्वोधकवाक्यैर्निबद्धं ॥ उपनतत्वेन प्रसादगुणवत्तादर्शिता ॥ समुदायेन वैदर्भीरीतिमत्त्वं ध्वनितं रघेर्गत्यर्थान्निष्पन्नरघुवरशब्देन तस्य सर्वातिर्यामित्वं ध्वनितं ॥ ईदृशस्यापि मिथ्यार्थकत्वेऽनुपादेयत्वं स्यादत आह मुनिप्रणीतं ब्रह्मानुग्रहप्राप्तसत्यवाग्दृष्टिप्रणीतं ॥ पुरुषार्थस्वर्गमोक्षादिसाधनत्वं तु रघुवरचरि

उदारवृत्तार्थपदैर्मनोरमैस्तदास्य रामस्य चकार कीर्तिमान् ॥ समाक्षरैः श्लोकशतैर्यशस्विनो यशस्करं काव्यमुदारदर्शनः ॥ ४२ ॥ तदुपगतसमाससंधियोगं सममधुरोपनतार्थवाक्यवद्धं ॥ रघुवरचरितं मुनिप्रणीतं दशशिरसश्च वधं निशामयध्वं ॥ ४३ ॥ इत्यार्षे श्रीरामायणे वाल्मीकीये वालकांडे द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ श्रुत्वा वस्तुसमग्रं तद्वर्मा र्थसहितं हितं ॥ व्यक्तमन्वेपते भूयो यद्वृत्तं तस्य धीमतः ॥ १ ॥

तमित्यनेनोक्तप्रायमेव ॥ दशशिरसश्च वधमित्यनेन नानां तमिदं श्रोतव्यमिति सूचितं तेनैव सूचितफललाभात् ॥ उत्तरकांडे त्वस्य खिलं भारतस्य हरिवंशवत् ॥ अत एवाग्रिमसर्गे वनसंचरणपर्यंतवृत्तान्वेषणमेव समाधिना ऋषेर्वक्ष्यतीति प्रांचः ॥ परेतु दशशिरसो वधं चेत्यन्वयः चेन सीतात्यागादिरूपोत्तरकांडीयवृत्तान्तसंग्रह इत्याहुः ॥ ४३ ॥ इति रामाभिरामेश्रीरामीये रामायणतिलके वालकांडे द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ श्रुत्वेति ॥ नारदात्काव्यविषयं रामचरितरूपं वस्तुश्रुत्वा ॥ समग्रं प्रकाशरहस्यसहितं कुर्विति च ब्रह्ममुखाच्छ्रुत्वा तस्य धीमतोरामस्य यद्वृत्तं चरितं सरहः प्रकाशं तत्तद्भूयः पुनः व्यक्तं साक्षात्कारविषयो यथा भवति तथा कर्तुं अन्वेषते उद्युक्ते स्मेति शेषः ॥ धर्मार्थेति त्रिवर्गोपलक्षणं ॥ फलत्वेन तत्सहितं हितं मोक्षफलकं ॥ १ ॥